

MINĄĆ (400) *vb pf*

inf minąć (48). ◇ *fut* 1 sg minę (4). ◇ 2 sg miniesz (3). ◇ 3 sg minie (156). ◇ 1 pl m pers mini(e)my (3). ◇ 2 pl m pers miniecie (1). ◇ 3 pl subst miną (25). ◇ *praet* 1 sg m minąłem (1). ◇ 2 sg m minąłeś, -ś minął (2). *f* -ś minęła (2). ◇ 3 sg m minął (46). *f* minęła (27). *n* minęło (29). ◇ 3 pl m pers minęli (4). *subst* minęły (13). ◇ *plusq* 1 sg m -m był minął (1). ◇ 3 sg m był minął (4). ◇ *imp* 2 sg miń (2). ◇ 3 sg niech, niechaj minie (2). ◇ 1 pl mińmy (1). ◇ *con* 1 sg m bych minął (2). ◇ 2 sg m byś minął (1). ◇ 3 sg m by minął (3). *f* by minęła (3), bodaj minęła (1). *n* by minęło (2). ◇ 3 pl *subst* by minęły (1), bodaj minęły (1). ◇ *part praet act* minąwszy (12).

Sł stp notuje, Cn s.v. mijam się, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Przejść, przejechać obok kogoś lub czegoś; kogoś lub coś ominąć, obejść; praetergredi, praeterire Mącz; declinare, pertransire Vulg (204) : nakryję ręką moją nád tobą/ álz minę [donec transeam]. BudBib Ex 33/22, Ps 36/36; SkarŻyw 341; pilnie łuchay gdzie wodá fzeleści. Wízák mařz gdzie minąć řzerokieć pogrodki KlonFlis F3.*

minąć kogo (23): RejWiz 192; Leop Luc 10/31; RejZwierz 34, 84; BibRadz Luc 10/31, 32; BielKron 35, 76; vbogi [...] gdy go iuż był minął pan/ iął mowić. GórnDworz Q7v; RejPos 210 [5 r.], 210v, 309v; SkarŻyw 408; ktorem ia pro amicitia wskazał rationes y przyczyny dwie, dla ktorých nas y Krakow minął ActReg 64, 68; przyřzedł do nich chodząc po morzu: y chciał ie minąć [et volebat praeterire eos]. WujNT Mar 6/48, Luc 10/31, 32; SiebRozmyśl F4v.

minąć kogo [= minąć co] (2): Them gořczinczem może mynącz pana Poznanskiego [= siedzibę kasztelana poznańského]. MetrKor 59/276, 57/117.

minąć co (35): minąwszy Białe Iezioro przyřzli przez Sarmatią aż do Pannoniey MiechGlab 58; ileby kolwiek kroć tzłowiek Wodę Święconą minął/ y niepokropił řie ią tyle rázow Dijabłu s řiebie pořmiewiřko tżyni KrowObr 70v; RejWiz 12; przyřli aż do Effron á to miałto wielkie [...] y niemogł go minąć nikędy [et non erat declinare]/ áni po práwey/ áni po lewey řtronie/ ále było iřć przez nie. Leop 1.Mach 5/46; RejFig Dd5v; Płynąc dáley/ minęli czterdzięści y řiedń wyřpow BielKron 442, 75v, 436, 442; Praetergredi aedes amici, Minąć dóm przyřacielski. Mącz 148a, 105c, 344c, 372b; Tu iest řzalonych gořpodá/ A wierę iey minąć řzkodá. RejZwierz [238], 120v; SkarJedn 254; StryjKron 416; ActReg 64,154; ielli człowiek iednę řkálę minie/ Wnet ná to mieyřce ná inřzą náplynie KochFrag 14; A gdy minęli [transeuntes] pierwřzą y wtora řtraż; przyřzli do brany řelázney WujNT Act 12/10, Act 20/16; A ielli by kto z tákowými wołmi/ byđły/ y innými rzeczámı w kroleřtwie kupionými minął [preterierit JanStat 1370] komory mytné/ [...] tákové rzeczy niech řtráci SarnStat 399, 959, 1241; Naprzod vpátruy gdzie y po co płynąc/ Y iáko mieyřcá niebeřpieczne minąc. KlonFlis E2v, D2 [4 r.], F3, F3v, G2v, G3; KlonWor 23.

W tłumaczeniu lub w nawiązaniu do biblijnej przypowieści o miłosiernym Samarytaninie (13): Leop Luc 10/31; BibRadz Luc 10/31, 32; Co iest Kápłan y Lewitá/ ktorzy minęli ránnego bliźniego řwego. RejPos 210 marg; iż chocia y cie minie kápłan y Lewitá/ on [Chryřtus] nie minie nigdy ciebye z miłofierdzyem řwoim RejPos 309v, 210 [4 r.], 210v; á wyřzawřzy go [kapłan pobitego] minął [praeterivit], WujNT Luc 10/31; Táķże y Lewit/ [...] widzác go [rannego]/ minął [pertransiit]. WujNT Luc 10/32.

W charakterystycznych połączeniach: *minąć dom* (2), *głębiny, gorę, gospodę* (2), *jezioro, komorę mytną* (2), *krainy, miejsca niebezpieczne, ostrow* (2), *pogrodki, rafę, rannego, skalę* (2), *straż, wieś, wodę święconą, wyspy* (2); *nie moc minąć nikędy*.

Fraza: peryfr. »czapka kardynalska [kogo] minęła« = *ktoś nie został kardynałem* (1): Czapka Cardinalska iuz go minęła. którą mu było naznaczono *ActReg* 69.

Zwroty: »minąć [co] z daleka« (1): Bo ikálá w wodźie zásiádlá od wieká/ Miń ią zdáleká. *KlonFlis* F3.

»precz minąć« (2): Ile kroć rázow pádnie [kula kamienna] ná oney dębinie/ Zmyli raz/ bo fie zemknie bes łzkody precz minie. *BielSat* N4 [*idem*] *BielSjem* 41.

W przen (35) : Co Bog náznáczy, minąć to nie moze *KlonKr* B.

minąć kogo (28): Iakos wiele złęgo dzyalal. [...] Bys iedno zyłk łobie czynyl. Ale czie łnac ten zyłk minie Zgynieć marnie pogodzynie. *RejKup* g6v; *LubPs* Bv [2 r.], K2 [2 r.]; Bo gdy mu [Panu] dufáć będzyleł/ włytko cie złę minie. *RejWiz* 185; Włzákże Báyzetá minęłá oycowłka fortuná *BielKron* 258v, 76; *RejAp* 33v; Pan tu przytáczáć raczy łtan miłofiernych ludzi/ iż ie też pewnie nieomylnie miłofierdzye minąć nie moze. *RejPos* 266; iż cie iuz ony nieomylnie rádości y pociechy thwoie nigdy minąć nie máią. *RejPos* 267v, 247, 314v; Pięknie káždemu gdy dobry s łwey cnoty/ Bywa/ iuz káзде miná go kłopoty. *RejZwierc* 221v, 37, 113v, 127, 134, 153v, 221, [272]; *MycPrz* I [C]2v; *KochPs* 143; *ReszList* 149; Abom ia pod niełzczeńnym znákiem vrodzony/ Zę [!] mię zacny gość mináł łkarb nieprzepłácony? *WisznTr* 23; Godziná łmiertelna minąć mię nie mogliá *WisznTr* 31; *ArtKanc* N3v; niech wždy mnie pokutuiącego minie náznáczone włzetecznikom wiekułfte potępienie. *LatHar* 154.

minąć co (7): *RejKup* 17; *RejWiz* 75v, 80v; *RejAp* 200v; Acz łławá o twym męłtwie po włzem łwiátu łłynie/ Ale cie o rozumie táka druga minie. *PaprPan* Ff2v; Day/ ábych ia mináł ich [ludzi niełzyczliwych] sídlá *KochPs* 206; *ZawJeft* 8.

W charakterystycznych połączeniach: [kogo] *minie(-ną) ojcowska fortuna, kłopoty, pokoj, [czyjeł] sídla, skarb, potępienie wiekułste, sława, wszystko złę, złá chwila, zysk; [kogo] minąć nie moze godzina łmiertelna, męki wiekułste, miłosierdzie, niebezpieczeństwo gardła [= łmierć], obietnica Pańska, pomsta (pomsty)* (7), *powinowactwo, przygody* (2), *radości i pociechy*.

Frazy: »krolełtwo boze [kogo] minie« = *ktoś nie osiágnie zbawienia* (1): ktoby fię z nowu nie národził przez Duchá łwiętego z wody nie odrodził/ then káždy w pierwłzym łwoim rodzeniu zgynie/ y krolełtwo Boze to go pewnie minie. *ArtKanc* N3v.

»łmierć [kogoł] minie« = *ktoś nie umrze* (1): áni do mnie wıęcey chodź/ boł zálłuzył łmierć/ ále cię tá dził minie gdył nołł Arkę Bozą. *BielKron* 76.

Zwrot: »daleko (a. precz) niebo minąć« = *nie osiágnąć zbawienia* (2): Nie ieden by nedznik łgynał Dalieko by niebo mináł. *RejKup* 17; A iefli kto w złey łławie márnie s łwiátá zgynie/ Y pámięć złá zołtánie y niebo precz minie. *RejWiz* 75v.

a. *Wyminąć kogoł podązajúcego z przeciwka* [kogo] (2) : *SkarŻyw* 392; tráfiło fie/ iż arcybiłkup iechał z zamku w Krákwie/ á ksiádz Krupłki ná zamek/ y przyłzło fie im miíáć [...] Bo ksiádz Krupłki chćiał Arcybiłkupá ochotnie minąć *KochAp* 8.

b. W połączeniu z przeczeniem oznacza pewność zaistnienia określonej sytuacji, przesądza o tym, że coś się na pewno stanie, urzeczywistni, kogoś coś bezwzględnie spotka, ktoś coś z całą pewnością otrzyma itp. (102) :

nie minąc kogo (48): *OpecŻyw* 115v; *BierRozm* 24; *RejRozpr* B4; Boć mię to ifcie nie minie Iż łobie czo złe vczynię. *RejJóz* B6; Obieczane rzczy nykogo nieminą *RejJóz* K2v *marg.* K2, K2v, K8, Lv, M4, O5; *RejRozm* 398; A nikogo to niemynie Gdy fię nienadzywa łzgnie. *RejKup* f3, c7v, e8v, g7, H; *Diar* 35; *BielKom* B2, C3; *GliczKsiąż* F2v; *LubPs* L3; *RejWiz* 187, 189; á ták bez kłopotá/ Nigdyby nie minęłá/ mie dwoiá robotá *RejZwierz* 121v; Więc obudwu pewna was/ vtrátá nie minie/ Temu coś wzyáł/ á tobye/ dobra łławá ginie. *RejZwierz* 124, 24; *BielKron* 32; *KochSat* C2v; *OrzQuin* C3; *RejAp* 5, 86v, 109; *RejPos* 222v; będziefz ząwždy chodził w bełpieczney nádziei/ iż cie tho nigdy nie minie coć iełt w obietnicách Páńłkich dano. *RejZwierc* 128, 14, 43, 47, 86v, 115v, 249v, 259v; *KochPs* 54, 81; *KochPieś* 4, 10; *GórnRozm* D4; Dobrégo rádość/ złęgo kaźń nie minie. *GórnTroas* 31.

nie minąc czego (3): *KochJez* B4; *WerGość* 223; RZadko tám bywa [porządek, zgoda] gdzie ich [województ] wiele rządzi, [...] Co y pod ten czás Polłki nie minęło, Gdy w niey drugi raz dwánaście rządziło *KlonKr* A4.

W charakterystycznych połączeniach: [kogo] *nie minie(-ną) kaźń, śmierć, upadek* (2), *utrata, zapłata* (2), *zły raz*.

Frazy: peryfr. »naznaczony (a. pewny) czas nikogo (a. żadnego) nie minie« = *každy umrze w określonym czasie* (2): Widzę naznaczony czas nikogo nie minie A kiedy komu przydzie bez pochybnie zginie *RejJóz* K2v; *RejWiz* 126.

»aby żadnego głos nie minął« = *aby każdy słyszał* (1): [Mojżesz] tylko łam z Aaronem przez granicę weszli ná gorę/ gdzye im Pan Bog mowił/ ták áby żadnego głos nie minął. *BielKron* 32.

»śmierć [kogo] nie minie« = *ktoś umrze* (5): *OpecŻyw* 115v; *RejJóz* O5; *RejKup* c7v; Boday zdraycę káždęgo zła śmierć nie minęłá *KochPs* 81; śmierć że nas nie minie/ wie to každy *GórnRozm* D4.

Zwrot: peryfr. »[dzbana z winem] nie minąć« = *nie opuścić okazji do wypicia* (1): Y ten cię [dzbanie] nie minie/ Choć kto mądrym łłynie *KochPieś* 4.

W przen (50) : *BielKom* B; Pomłtá zá krzywdę nie minie *RejZwierc* Bbb, 43v.

nie minąc kogo (46): Y łam choćiam o tym flychał Dam też gęś ná łwięty Michał Bá y łtruclá cie nie minie Ondzie o łwięty m Marćinie *RejRozpr* B4; Bo kto w ludzkich vłciech dobrze łlynie Snadz y pańska łaska go nie minie *RejJóz* Q4, F3v, M7; Chocza by też wiecznie łginal Kyłobygo groź nieminal. *RejKup* M, Cv; Páńłkie dáry pewnie cie nie miná *BielKom* G5v; Ale złołnikow pomłtá iuż pewnye nye minye *LubPs* Kv, Z5v; *RejWiz* 8v, 65 v, 141, 182v; *RejFig* Bb7; Was by y mnie kłopoty pewne nie minęły. *RejZwierz* 36v; *BibRadz Iob* 13/arg; Rzecz pewna że cię nie miná okowy. *ProtStoj* Ev; *RejAp* 96v, 97, 107, 180; *RejPos* 36v, 193, 234v, 244, 245, 256v, 277v; nigdy dobrego nie minie nieomylna pociechá ięgo *RejZwierc* 204, 78, 181, 194, 221, 245 (9); AGiropilus s cnoty y s pokory łłynie/ Orzechowłkiego łławá też táká nie minie. *PaprPan* Bb2; Iák mnimam ten go vrząd iuż rychłó nie minie *PaprPan* K2; *ZawJeft* 40; chodząc po táręu kupuie [...] Aż nic nákoniec niémáłz w pácharzynie: Syná wždy łklána bánięczká nie minie. *KochFrag* 28; *LatHar* 155; *RybGęśli*

B2v; *WitosłLut* A5v; Boć co Pan Bog nâznâczył/ [...] Procz wŕzelkiego lizânia/ nie minie żadnego.
PaxLiz D3v; *SkarKazSej* 707a.

nie minâć czego (1): By więc y zginâć/ Złego nie minâć. *MycPrz* I B4.

W charakterystycznych połączeniach: [kogo] *nie minie(-nâ)* obiecane błogosławieństwo, pańskie dary, kłopot(y) (4), łaska pańska, obietnica, (5), piekielne zapłaty, pociecha (pociechy) (5), pomsta (15), przygoda (przygody) (2), niebieskie radości, sława, srogości, zbawienie (2), złe (co złego) (3).

Przysłowie: złego nigdy złe nie minie á dobrego dobre *RejAp* 180; *RejZwierc* 221.

Frazy: »[kogoś] u Boga obiad nie minie« = *ktos po śmierci będzie zbawiony* (1): Może w tym nic nie wêtpić/ chociaÿze kto zginie/ Iż go pewny v Bogâ/ dziś obiad nie minie. *RejFig* Bb7.

»[kogoś] nie minâ niebieskie radości« = *ktos osiągnie zbawienie* (1): Ktory zetrwa do koncâ w ŕwoiey łtateczności, Tego pewnie nie minâ niebieskie radości. *RejZwierc* 181.

»[kogoś] nie minâ piekielne zapłaty« = *ktos będzie potępiony* (1): Koniecznie go nie minâ piekielne zapłaty. *ZawJeft* 40.

Zwrot:»nie minâć nieba« = *osiâgnâć zbawienie* (1): Bych żyiâc miał z gębę chlebâ/ Po śmierci nieminâł Niebâ *RybGęśli* B2v.

α. O znakach Zodiaku (1) : Y Wagâ/ chocia ćiemna/ krom znâku nie minie: Bo zniâ Bootes wŕchodzi o téÿÿe godzinie *KochPhaen* 21.

2. Przekroczyć [co] (2) :

W połączeniu z przeczeniem (1): STAñ ku słońcu/ á rozdziéw gębę/ pânie Slâfâ/ A iuz niebędziem łzukâć inŕzégó kompâfâ: Bo ten nos/ coć to gęby iuz ledwe nie minie/ Nâ zębâch nam okaÿe/ o którêÿ godzinie. *KochFr* 38.

W przen (1) : ten ięzyk [grecki] nâ on czâs mâło nie po wŕzey ziemi pânował/ poczâwŕÿy zâ Aleklândrâ Mâcedoñłkiego âÿ minâwŕÿy czâły Konŕtântyna Celârzâ/ y inych *BudNT* c3v.

3. Przeminać, przestać istnieć, przepaść, skończyć się; confici, defluere Mâcz; praeterire Mâcz, Vulg; labi Modrz; transire PolAni, Vulg (139) : przydziemyć tu z weŕołą nowinâ Y wŕÿycÿy łpełna będziem y kłopoty minâ *RejJóz* N7v; O wa then frafunek minie Gdy thes głowa od poćinie. *RejKup* O, o3; *GroicPorz* m4; *RejWiz* 109v; *RejZwierc* 114v; *Defluxisse dicitur quod transactum est*, Gdy yuz przefzłó/ Minęło dawno. *Mâcz* 132a; *SienLek* 135; Thâki żywot mâiâ ŕwinie/ Czo nie wiedzâ kiedy minie *RejZwierc* [233], 219v; *RejZwiercTrzec* Aaa2v; w ćieniu łkrzydeł twoich wŕâc będę [Boÿe]/ áÿ minâ przewrotnoći [donec transeant contritiones]. *BudBib Ps* 56/2, I 304a marg; *CzechRozm* 89, 117v; Imię twé łławic będę/ póki ŕwiât nie minie. *KochPs* 210; *Skarÿÿyw* 583; *CzechEp* 356; *KochFr* 25; *ReszPrz* 67; Mnieć łÿe dołtânie w izbie przy kominie Siedziêć /âÿ ten mróz/ y to ŕimno minie. *PudłFr* 6; *GrochKal* 15; *GórnTroas* 48; *KochFrag* 51; trudno łłonće [!] zâhâmowâć/ Co minęło poćignâć albo łtrzałę chwytâć. *KołakCath* C5, Cv; *SarnStat* 3v, [7], 407; Minâł ten Seym/ y drugi *PowodPr* 23; Nâ pâmieć nie przywiode/ co łie iuz toczyło/ Y minęło *GosłCast* 49; *SkarKazSej* 694a; Czekay mâło áÿ minâ morłkie nawâłnoći. *PudłDydo* B2v.

W połączeniu z przeczeniem (3): *BudBib Ps* 149/7; Vpâdlâ Troia/ wâłzâ oyczyznâ zginęłâ/ Cięÿka to/ cięÿłza boiaÿñ ma/ co nie minęłâ. *GórnTroas* 60; Kto mi da/ bym łię łkrył w otchłânie Poki twoy gniew nie minie lutoćiwy Pânie? *GrabowSet* D4v.

W przeciwstawieniach: »nie ginąc, stac się [= zaistnieć] ... minąć« (2): Bo to co oczy widzą wżytko s czałem minie/ Iedno ławá pocźciwa tá nigdy nie ginie. *RejWiz* 1v; Co iż fie iuż dawno łtáło y iuż zás minęło *CzechRozm* 165v.

W porównaniach (4): *BudNT Iac* 1/10; Coż mu pomogłá Pychá iego? Iáko cień minęłá wżytká. *SkarJedn* 246; Zacność/ vrodá/ moc/ pieniądze/ ławá/ Wżytko to minie iáko polna trawá. *KochFr* 4; *KochFrag* 51.

W charakterystycznych połączeniach: minie(-nq) kłopoty, mienie, młodość, mroz, morskie nawalności, pieniądze, przewrotności, pycha, skarby, Nowy (a. Stary) Zakon, zimno; minie [czyj(a)] bojaźń, frasunek, furyja, gniew.

Fraza: »[ktoś] minął« = zginął, umarł (1): Owóz ielt/ iuż go [syna] mamy/ wiedz/ čás mu/ y minął. Co ty pátrzyłz? [...] tobie iuż lyn zginął. *GórnTroas* 45.

Zwroty: »cale minąć« (1): Ktora rzecz iż iuż dawno/ [...] cále minęłá *CzechRozm* 169v.

»z czasem minąć« (2): *RejWiz* 1v; A nie w tych ziemłkich dobrách ktore z czałem miną/ Iey dołkonáłość *KołakSzczęśł* C3.

»czasu swego minąć« = przestać istnieć w określonym czasie (1): Wżytko to iáko trawá czáfu łwégo minie *KochFrag* 51.

»prędko, hnet minąć« (3:1): *RejRozpr* H4; Kochacie się/ w leniłtwie/ w tańcách/ co hnet minie *ModrzBaz* 109v; Niebaczym/ że to z twéy łáłki nam płynie: A ták że prędko minie/ Kiedy po nas wdźięczności Nieuznalz/ Pánie/ zá twé życzliwości. *KochTr* 19; *ArtKanc* R19.

Szeregi: »minąć, ginąć« (1): Ielenióm nowe rogi wyrałtáią: Nam gdy raz młodość minie/ Iuż na wieki wiekóm ginie *KochPieś* 16.

»stac się [= dokonać się] i minąć« (1): Libertynowie zálię powiedáią/ iż to ciáłá zmartwychwłtanie/ ktore w tym Artykule wyznawamy/ iuż się łtáło y minęło *ReszPrz* 89.

a. O czasie (88) : A iuż był minął pierwży dzień *BierEz* Q4v; łchtorego [cesarza] czelyadzyą podkalem sye wlesye pol dnya chodv za Endrnopoliem wczora czterzy nyedzielye mynely. *LibLeg* 9/50v; Zeznal yłch włłobothą theráłz mynall tydzien *LibMal* 1544/93, 1543/67v, 1547/131, 1552/169v; A boday iuż ty złe czáły wzdý kiedy minęły *RejJóz* M3v; Bowiem tákie rozумы nawięcey łłynęły/ Co baczyły čás przyłzły y ty co minęły. *RejWiz* 62v; A gdy minęło fiedm dni [*Cumque transissent septem dies*] wody potopu rozłáły fie po ziemi. *Leop Gen* 7/10, *Gen* 26/8, 3.*Reg* 22/1; A gdy minęłá fiedm lat hoynych *BielKron* I7, A5, 4v, I7v; Cum multa annorum intercesserant millia, Gdy wiele tylięcy lat minęło. *Mącz* 44b; Tyśiác lat łá v ciebie miły Boże/ iákoby dzień wczoráyłzy ktory minął. *LeovPrzep* H; o nędzny Bąku przecz nie pomniłz ná to/ Iż cie mrozy przyćińną łkoro minie Láto. *RejZwierc* 244v; *BudBib* 2.*Par* 36/10, 4.*Esdr* 14/10; *BudNT Matth* 14/15; áby ná potym żaden rołkazania iego o karaniu złoczyńcow niesłuchał/ ázby minęło trzydźięści dni [*nisi lapsio triginta dierum intervallo*]. *ModrzBaz* 80v, 80 [2 r.], *SkarJedn* 397; Widziłz/ wierny Chrześciáninie/ iż iuż tęn rok minął/ á drugi idzie: čás bieży á iáko wodá w byłtrey rzece vćieka *SkarŻyw* 4, 270; *CzechEp* 128; gdy godzinká minie: Ná zad fie powtore nigdy nienáwinie. *WisznTr* 35; Ze to żadna Boża noc nigdy nie minęłá/ Abych kiedy okrutnych rázów nie podięłá Od tych łprołnych pijanic *KochPieś* 28, 33; Będziem łobie v ognia siedźiéc przy kominie: Y cudniéy nam dáleko noc niźli dzień

minie. *PudłFr* 31; *ArtKanc* D12, T4; *KochFrag* 21; żywot nález wftawicznie [...] do śmierci bieży [...] co minie godziná/ to iuż godziná bliższy śmierci. *WysKaz* 45; Gdy minęła Sobotá: to iest, nálezitruż po Sobocie, w Niedzielę *WujNT* 122 *marg*; A Gdy minął łzábát [*Ut cum transisset sabbatum*] *WujNT* *Mar* 16/1; y pošt iuż był minął [*et ieiunium iam praeterisset*] *WujNT* *Act* 27/9, *Matth* 14/15, s. 504; *SarnStat* 695, 942; *KlonKr* A.

minąc komu (15): *RejWiz* 169; Dzieci ktorym liedm lat minęły/ nie do miáftá ále ná wieś do roley dawać kazał *BielKron* 272v, 272v, 450, 465, 465v; Prope centum confecit annos, Malem mu fto lat minęło. *Mącz* 114d; *SienLek* 112; *RejZwierc* [233]; *ModrzBaz* 132v; *SarnStat* [7v], 584; ná młodzi Conftitucia fię ftánowi/ ktorem 30. lat ielzczę nie minęło/ aby fię ćwiczylu w rzeczach rycerfkich *GrabPospR* K4, K3; *SkarKaz* 39a.

minąc czemu (12): Iako ya vyem ys themv rąkoyemsthw jako nyezapisnemv rok mynął *ZapWar* 1518 nr 2206, 1518 nr 2206, 1527 nr 2377, 1528 nr 2420, 1549 nr 2661; Gdy iuż minęło dwádzyeścia dni oblężeniu/ nárzekał lud połpolity bez wody. *BielKron* 113v; *SienLek* 6, 7v, 105; *PudłFr* 8; Tydzien temu minął, iako Pan kanclerz poštá sam Secretarza Cieklińskiego *ActReg* 127, 20.

minąc kogo (1): NIemogł mię nigdy żadny čás minąc [...] ábych kiedy przeštá wołác [...] ku tobie pánie *RejPs* 186.

minąc nad czym (2): á z zwierżety polnemi dział iego/ áż siedm czałow minie nad nim [*septem tempora mutabantur super te*]. *BudBib* *Dan* 4/23 [22], *Dan* 4/16.

minąc przed czym (1): świat ten ftác ma łześć tyfięcy lat: z ktorych dwa tyfiácá minęło przed zakonem: dwa drugie miał ftác zakon: á oštáteczne dwa tyfiácá miało być bez zakonie *CzechRozm* 165v.

W przeciwstawieniach: »[coś] minie ... nastanie (2), nie ustanie, nie zginie« (4): nam czały płyną/ A wnet gorłze náftána/ łkoro dobre miną. *RejZwierc* 105v; *RejZwierc* 29v; Iuż wiofná/ iuż láto minie/ A ten z głowy mróz [= *siwizna*] nie zginie. *KochPieś* 54; *SkarKaz* 639a.

W charakterystycznych połączeniach: minie(-nq) czas(y) [*w tym: dobre, złe* (2)] (15), dzień (dni) (9), dzieśięć części roku, godzina (godzinka, godziny) (6), lata (lat, dwie lecie) (27), lato [= *póra roku*] (2), niedziele (2), noc (2), post (2), rok (8), sobota, szabat, tydzień (2), wiosna (3), zima (3); [coś] (nie) minie ((nie) minęło) dawno, nigdy (3), jeszcze (3), już (12), kiedy (2), niż (niżli) (3), skoro (4), teraz.

Frazy: »[czyj] czas minął« = *ktoś już nie ma tego co dawniej znaczenia* (1): Iuż tu głowá y iákoby Oycem Kriřtus vkrzyżowány/ nie Abráám/ bo tám tego čás minął. *GrzegRóżn* 42.

»ten [a. czego] czas minął (a. minie)« = *coś się skończyło w określonym czasie* [*szyk 1:1*] (2): wiedz że iłz po trzydzięty y wtorym roku żywotá twego/ vmrzełz. Y ták fię ftáło. łkoro ten čás minął: nagle vmárł. *SkarŻyw* 463; (*marg*) Porzednictwo [!] Páná náłzego zá námi/ ná łądzie wftánie. (–) Bo iuż minie čás wrzędu pořrednictwá y miłóřierdzia iego. *SkarKaz* 4b.

»[komu] złote czasy miną« = *czyjeś życie upłynie w pełni zadowolenia i dostatku* (1): Lecż co poćciwołciá fłyną/ Tákim złote czały miną. *RejZwierc* [233].

Zwrot: »dawno minąc« (3): iż iuż dawno czały obiáwienia iego [*Chrystusa*] minęły/ tedy ná tym frodze żydowie błádzą/ gdy [...] inřzego Mefyálzá czekáią. *CzechRozm* 169, 166v; *KochWr* 32.

Szeregi: »minąc i przejęć [= *przeminać*]« (1): iuż zimá minęła y niepogody przełżyły. *SkarŻyw* 142.

»minąc, ustać« (1): Iuż zimá minęła/ niepogody vftály y odezły *SkarŻyw* 127.

W przen: metonimicznie: O dniu, w którym święci się św. Pawła (1): IAKo święty Páweł minie/ Mięłopufty fie przybliżáią *GostGosp* 96.

4. Pominąć, nie wziąć pod uwagę, zlekceważyć (19) :

minąc czego (1): ieden chce do Rzymá drugi do Fránciey/ A źleby też nam minąć Padwy Weneciey. *RejWiz* 89v.

minąc kogo (6): Náuczony náuczycyel vczone vcznye poczyni/ á profty profte. Nyechayże tedy ocyec minye nyeuká/ á fyná fwego odda vczonemu yákyemu *GliczKsiąż* L7v; *RejWiz* 23v; *Leop Eccli* 13 arg; *SarnUzn* E3v; minąwszy wftytki krole [...] napirwey fie kazał obiáwić onym nędznym páftyrzykom *RejPos* 20; *SarnStat* 330.

minąc co (3): Profto do nich pobieże/ wftytko ine minę *RejJóz* A7; *RejWiz* 42v; Mym zdániém/ że nie káptur/ lecz ten co w nim chodzi/ Minąwszy fwą powinność/ y wżeteczność płodzi. *PudłFr* 54.

W przeciwstawieniu: »minąc ... ważyć« (1): nie przyftoi bogatemu z vbogim/ tego miną onego ważá. *Leop Eccli* 13/arg.

Zwrot: »umyślnie minąc« (1): Ian fwięty vmyślnie minąwszy Oycá przczytawá Synowi principium *SarnUzn* E3v.

W przen [w połączeniu z przeczeniem] (1) : Miei fie rádzęć ná pieczy być portu nie minął *RejZwierc* 120v.

a. Nie dosięgnąć, oszczędzić [kogo, komu co] (2) : Y będzie wam krew (oná) zá znák ná domiech/ gdzie będziecie/ tedy vyrzę (onę) krew/ y minę was [*transibo super vos*]/ á niebędzie vrázu v was morderftwá *BudBib Ex* 12/13; Grad woły/ grad wielbłądy ná ziemię obálił/ A iefli ci grad minął/ to grom frogi fpałił. *KochPs* 117.

α. W połączeniu z przeczeniem oznacza zaistnienie czegoś (6) :

nie minąc kogo (3): żadnego práwem nie minąc. *BielKron* 105; ALEXánder [...] Sle vpominki/ áż y mnie nie minął *KochOdpr* A3v; *BielSjem* 16.

nie minąc czego (3): *HistRzym* 117v; ile ieft piłmá/ ile ieft Prorokow/ żadny tego nie minął/ áby they trzeciey perfony tego wielmożnego Boftwá/ wfpomionąc nie miał. *RejPos* 150v; *Oczko* 12.

nie minąc w czym (1): Cokolwiek vrádzicie/ ná tym przeftániemy/ Wfpolney rzeczy poługách/ w tych was nie miniemy *BielSjem* 16.

5. Uniknąć czego; schronić się, umknąć gdzieś (12) :

minąc kogo (1): Abowiem iuż tákiego káždego ftan ieft nieomyślnie przeźrzan/ y opátrzon/ á minąc go nigdy nie może *RejPos* 315v.

minąc co (3): Nescis quid mali praeterieris qui nunquam es ingressus mare, Niewieź yákoś wiele złego minął/ gdyżeś ná morzu nie był. *Mącz* 105c; *HistRzym* 104; *RejPos* 316.

minąc na co (2): *RejWiz* 40, 70 cf *Przysłowia*.

Przysłowia: RejKup N; (*marg*) Wyernych Pan wżędy ftrzeże. (–) Ale owo fwowolne á wżeteczne bydło/ Wierz mi iż rzadko ktory co minie ná fkrzydło [= *umknie na bok, uniknie czegoś, co nieuchronnie powinno go spotkać*], *RejWiz* 70, 40.

Skromnie ćierp/ czego minąc nie możełz. *BierEz* Lv.

α. W połączeniu z przeczeniem oznacza zaistnienie określonej sytuacji (4) : STára lkárgá/ á prózna/ ná śmierć nie żałować/ [...] Bierze [...] kto nie iéy nawinie: Ten piérwéy/ á ów pozniéy: przedsię nikt nieminie. *KochFrag* 50.

W *przen* [czego] [z przeczeniem] (3) : Y oštátki ich [niewiernych ludzi] pomítý ná wyeki nye miná. *LubPs* K2v; Złey toniey nie miniemy. dużá zá dużámi. *LeovPrzep* h4v; *GórnTroas* 53.

6. *Przewyższyć* [w tym: kogo czym (1)] (2) : Którá [Helena] gładkością wšytki piérwízé ták minęła/ Aż y przyłzłym nádzieię ná wieki odieła. *KochFrag* 26.

a. *Prześcignąć* [co] (1) : prędko delfin płynie/ Prędko y orzeł lata/ Bóg obudwu minie. *KochJez* A3.

7. *Opuścić, pozostawić, odejść; abire, deserere* Mącz [kogo] (20) : *RejRozpr* E3v; Bo drugiego fczáwka minie Czafem rychley nyż wgodzinie. *RejKup* D; *RejWiz* 124; *Mącz* 197a; *SkarŻyw* 211; y przyiaćiel ku fczczęściu nie chynie/ Ktore skoro odstąpi wnet cię koždy minie. *CzahTr* H4v.

W *połączeniu z przeczeniem* (1): á tu dla Pána fwego/ [...] dla chwały y dobrá wiecznego [!]/ który was pewnie nie minie/ żáluiecie fię? *SkarŻyw* 46.

W charakterystycznych połączeniach: [kogoś] minie febra, gorączka, szczkawka (2); [kogo co] minie wnet (2); pewnie nie minie.

W *przen* (13) : Iż go w rychle dalibog wšytki trołki miná *RejJóz* K6v; Bo iuż mnie moje zdrowie y ze wšytkim minie *RejJóz* P3v; Wnet poználi [Adam i Ewa] iż ie Láłká Páńłka minąc miałá *MrowPieś* A3v; iużci mię dawno/ tesknicá minęła *RejFig* Dd7v; *Mącz* 121b; Niewinnych ludzi czo ná then čás zginie. Niż dwu vpornych krotofilá minie. *RejZwierc* 228, 233v; *WisznTr* 4; *ArtKanc* N11; *GrabowSet* G2v.

W charakterystycznych połączeniach: [kogoś] minie krotofila, łaska Pańska (2), nadzieja, pociecha, radość, tesknica, troski, zapalczywość, zdrowie.

α. W połączeniu z przeczeniem oznacza zaistnienie określonej sytuacji; tu w *przen* [kogo] (3) : Y to iefłtize ta nędza nas rychło nie minie A fnadz mu y ten oštatek nas marnie poginie *RejJóz* M4; Iuż ząwždy kłopot we łbie nigdy go nie minie. *RejWiz* 13v; *ModrzBaz* 78v.

8. *Stracić; tu w przen* [co] (2) : Nuż wy też drudzy ftanowie/ [...] Wiátrom nie nošić nie dáycie/ A do portu nie pytaycie. Gdzie sławá s cnotą wyfiádła [...] Bo iefli portu chybicie [...] Sámi leda gdzie zginiecie/ A sławę s cnotą miniecie. *RejZwierc* Av, [213].

Synonimy: **1.** obejść, ominąć, przejechać, przejść [obok]; **a.** wyminąć; **2.** przejść [co]; **3.** przepaść, skończyć się, ustać; **a.** przeminąć; **4.** pominąć; **5.** ujść, umknąć; **6.** przewyższyć; **7.** odejść, opuścić, pozostawić; **8.** stracić, utracić.

Formacje współrdzenne cf MIJAĆ.

Cf **MINĘŁY, MINIENIE**